

การใช้ “หลัก” และ “ข้อยกเว้น” กับ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

โดย กลุ่มกฎหมาย
สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำในการสร้างโอกาสให้สตรีเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ พัฒนาศักยภาพ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของสตรี และด้านอื่น ๆ ตามข้อ ๕ แห่งข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีก็เป็นเงินงบประมาณที่มาจากภาษีของประชาชนนั่นเอง เป็นเงินทุนให้กู้ยืมโดยคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำ ซึ่งหมายความว่า การกู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีมีค่าใช้จ่ายให้กู้ยืมปลอดดอกเบี้ย จะต้องมีการคิดดอกเบี้ยจากต้นเงินที่ยืมเสมอแต่คิดในอัตราต่ำ ทั้งนี้ เพื่อให้กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีสามารถขับเคลื่อนด้วยตนเองต่อไปได้โดยไม่เป็นภาระต่องบประมาณแผ่นดินมากนัก ซึ่งหลักการกู้ยืมเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีก็เป็นไปในรูปแบบของสัญญากู้ยืมเงินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีการระบุชื่อคู่สัญญา จำนวนเงินที่ยืม อัตราดอกเบี้ย กำหนดระยะเวลาใช้คืน และบทบังคับเชิงลงโทษกรณีลูกหนี้ผิดนัด เป็นต้น ซึ่งเมื่อได้ทำสัญญาให้ไว้ต่อกันแล้วทั้งฝ่าย ผู้ให้กู้ และ ผู้กู้ ต่างก็มีหน้าที่ต้องถือปฏิบัติให้เป็นไปตามสัญญา ที่กล่าวมาส่วนนี้เรียกว่า “หลัก”

ต่อมา เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้เรามักพบอยู่เสมอว่าลูกหนี้บางรายไม่ชำระหนี้ให้เป็นไปตามสัญญา ถือได้ว่าลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งลูกหนี้ก็มักจะมีเหตุผลเตรียมพร้อมไว้เสมอเพื่อใช้เป็นข้อกล่าวอ้างหรือต่อรองบางประการกับเจ้าหนี้ ส่วนฝ่ายเจ้าหนี้ก็มักจะมียืนยันให้ลูกหนี้ชำระหนี้ให้เป็นไปตามสัญญาก่อนเสมอเป็นลำดับแรก แต่เมื่อเจ้าหนี้ได้ใช้ความพยายามทวงหนี้สักเพียงใดลูกหนี้ก็ยังคงไม่สามารถชำระหนี้ให้เป็นไปตามสัญญาได้ ก็จะเกิดกระบวนการหาวิธีแก้ปัญหาพร้อมกันขึ้นระหว่างเจ้าหนี้กับลูกหนี้ซึ่งอาจเรียกได้ว่าการเจรจา ใกล้เคียง หรือการปรับโครงสร้างหนี้ หรืออาจเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นก็ได้ มีวัตถุประสงค์เพื่อยุติปัญหาโดยไม่ต้องนำคดีขึ้นสู่ศาล มาถึงตรงนี้ทั้งฝ่ายเจ้าหนี้และลูกหนี้ก็ต้องโอนอ่อนผ่อนตามให้แก่กัน ฝ่ายเจ้าหนี้ก็ต้องยอมลดสิทธิตามสัญญาของตนลงบางประการเพื่อแลกกับการได้รับชำระหนี้ ที่กล่าวมาส่วนนี้เรียกว่า “ข้อยกเว้น”

ในการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีก็เช่นกัน เจ้าหนี้ที่ผู้รับผิดชอบก็ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจให้ถ่องแท้ว่า สิ่งใดคือ “หลัก” และสิ่งใดคือ “ข้อยกเว้น” ที่ถูกต้องคือเจ้าหนี้ที่จะต้องติดตามให้ลูกหนี้ชำระหนี้ตามสัญญาก่อนเสมอ เว้นแต่มีเหตุผลเพียงพอให้รับฟังได้ว่าลูกหนี้ยังไม่สามารถชำระหนี้ได้ จึงพิจารณาใช้ข้อยกเว้นให้กับลูกหนี้รายนั้นโดยพิจารณาเป็นรายกรณี ๆ ไป ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมา กลับกลายเป็นว่าเจ้าหนี้ที่บางคนนำข้อยกเว้นมาเป็น “หลัก” แล้วก็นำหลักมาเป็น “ข้อยกเว้น” เป็นเหตุให้ราชการได้รับความเสียหายและตัวเจ้าหนี้ที่เองอาจกลายเป็นผู้มีความผิดได้